

Parlamentul României

Camera Deputaților

Senatul

Lege privind Statutul persoanelor aparținând minorităților naționale din România

Parlamentul României adoptă prezenta Lege

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1

Prezenta lege reglementează statutul juridic al cetățenilor români aparținând minorităților naționale din România, în baza și cu respectarea Constituției României.

Art. 2

(1) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.

(2) Minoritățile naționale sunt loiale statului național suveran și independent, unitar și indivizibil, pe teritoriul căruia trăiesc.

Art. 3

(1) Prin minoritate națională se înțelege acea comunitate de cetățeni români, care trăiește pe teritoriul României, din momentul constituirii statului modern, numeric inferioară la nivel național populației majoritare, având propria identitate etnică, exprimată prin cultură, limbă și religie pe care dorește să o păstreze, să o exprime și să o dezvolte.

(2) Persoanele cu statut special de: refugiați, emigranți, apatrizi și cetățeni străini rezidenți în România, nu sunt considerate, în condițiile prezentei legi, persoane aparținând minorităților naționale.

Art. 4

(1) Persoanele aparținând minorităților naționale sunt cetățeni români care își exprimă, liber și neîngrădit, apartenența la o minoritate națională.

(2) Persoanele aparținând minorităților naționale își pot exercita drepturile și libertățile prevăzute în prezenta lege, conform principiilor din Convenția – cadru privind protecția minorităților naționale, a Consiliului Europei.

Art. 5

(1) Statul recunoaște și garantează, persoanelor aparținând minorităților naționale, dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, în conformitate cu principiile de egalitate și nediscriminare în raport cu ceilalți cetățeni români.

(2) Persoanele aparținând minorităților naționale, au obligația să respecte Constituția și legile României, să apere și să promoveze valorile statului de drept și democratic, și să-și îndeplinească obligațiile ce le revin ca cetățeni ai României.

Art. 6

(1) Toate persoanele sunt egale în fața legii și sunt îndreptățite fără nici o discriminare sau privilegii la protecția acesteia.

(2) Drepturile recunoscute persoanelor aparținând minorităților naționale, nu se pot transforma în privilegii.

Art. 7

(1) Statul încurajează spiritul de toleranță reciprocă și dialogul intercultural și ia măsuri efective pentru promovarea respectului reciproc, înțelegerii și cooperării dintre toate persoanele care trăiesc pe teritoriul României.

(2) Autoritățile publice sunt obligate să ia măsuri corespunzătoare pentru protejarea cetățenilor care ar putea fi victime ale amenințărilor sau actelor de discriminare, ostilitate sau violență.

Art. 8

(1) Identitatea persoanelor aparținând minorităților naționale este protejată prin lege.

(2) În interesul prezentei legi, elementele identității sunt: limba, cultura, tradițiile și religia.

Art. 9

(1) Statul recunoaște și garantează persoanelor aparținând minorităților naționale, exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, în diverse domenii.

(2) Exprimarea liberă a identității persoanelor aparținând minorităților naționale ori exercitarea sau neexercitarea drepturilor prevăzute de prezenta lege, nu poate aduce vreun avantaj, dezavantaj sau prejudiciu acestora, în raport cu ceilalți cetățeni ai României.

(3) Persoanele aparținând minorităților naționale își pot exprima liber gândurile, opiniile și credința, prin viu grai, prin scris, prin imagini sau prin alte mijloace de comunicare în public, fără a prejudicia alți cetățeni.

(4) În unitățile administrativ-teritoriale unde persoanele de naționalitate română sunt numeric minoritare, acestea beneficiază de prevederile prezentei legi. Este strict interzis ca prin mijloace coercitive, directe sau indirecte, românii să fie puși în situația de a-și părăsi domiciliul.

Art. 10

Deciziile în problemele legate de drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, vor fi luate de autoritățile competente, după consultarea punctelor de vedere și solicitărilor reprezentanților legali ai acestora.

Art. 11

Sunt interzise îndemnul la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare sau la violență publică împotriva persoanelor aparținând minorităților naționale sau împotriva populației majoritare din România.

Art. 12

(1) Este interzisă orice acțiune politică sau de alt gen, care are drept scop, ori poate avea ca efect, asimilarea etnică, directă sau indirectă, a persoanelor aparținând minorităților naționale sau aparținând populației majoritare din România, împotriva voinței acestora.

Art. 13

(1) Statul recunoaște și garantează persoanelor aparținând minorităților naționale, dreptul de a trăi liber pe teritoriul României și de a-și păstra legăturile tradiționale constituite în decursul istoriei.

(2) Statul recunoaște persoanelor aparținând minorităților naționale, dreptul la păstrarea și dezvoltarea contactelor și legăturilor tradiționale cu

persoane cu care au în comun identitate etnică și care se află, în mod legal, în alte state, în special în domeniile culturii, învățământului, formării profesionale și educației, dacă acestea sunt exercitate cu bună credință și nu aduc atingere caracterului național, suveran, independent, unitar și indivizibil al statului român.

Art. 14

(1) Persoanele aparținând minorităților naționale, pot organiza sărbători religioase și culturale proprii, respectând simbolurile și sărbătorile naționale ale României.

(2) În cadrul sărbătorilor religioase și culturale organizate de minorități, acestea au dreptul să arboreze, alături de drapelul și însemnele statului român, drapelul și însemnele statului-mamă.

CAPITOLUL II

Păstrarea, exprimarea și dezvoltarea identității naționale a persoanelor aparținând minorităților naționale

SECȚIUNEA 1

Învățământul persoanelor aparținând minorităților naționale

Art. 15

(1) Cunoașterea limbii oficiale a statului român - limba română - este obligatorie și reprezintă o dovadă de respect față de acesta; însușirea limbii române asigură formarea de specialiști din rândul persoanelor aparținând minorităților naționale, pentru a avea acces la piața muncii de pe întreg teritoriul țării.

(2) Persoanele aparținând minorităților naționale, au dreptul de a învăța în limba lor maternă, de a beneficia de educație și învățământ în unitățile și instituțiile de stat cu predare în limba maternă la toate nivelurile, formele și tipurile de învățământ, în condițiile legii.

(3) Limba și Literatura Română, Geografia și Istoria României sunt discipline obligatorii la toate nivelurile formele și tipurile de învățământ preuniversitar.

(4) Persoanele aparținând unei minorități naționale, precum și orice organizație sau asociație a acesteia legal constituită, pot înființa, organiza și

administra unități de învățământ particular în limba lor maternă, în conformitate cu legile în vigoare.

(5) În condițiile legii, cultele religioase recunoscute de lege, pot înființa, organiza și asigura funcționarea unor unități de învățământ confesional în limba maternă a enoriașilor.

(6) Părintele sau reprezentantul legal instituit, după caz, are dreptul de a alege limba și tipul educației copiilor minori. Prin excepție, copilul minor care a împlinit vârsta de 16 ani, are dreptul de a-și hotărî limba și tipul educației, dreptul său prevalând asupra dreptului de a hotărî al părintelui sau reprezentatului legal instituit.

(7) În învățământul preuniversitar cu predare în limba persoanelor aparținând minorităților naționale, disciplinele pot fi studiate în limba maternă, cu excepția Limbii și Literaturii Române a Istoriei și a Geografiei României care se studiază în limba oficială a statului.

(8) Statul are obligația să asigure programele școlare adecvate și manualele elaborate, cu scopul însușirii eficiente a limbii române, a Istoriei și a Geografiei României pe tot parcursul învățământului preuniversitar.

Art. 16

Statul asigură, în sistemul de învățământ de stat, învățarea în limba maternă la toate nivelurile și tipurile de învățământ, în funcție de solicitări, în condițiile legii.

Art. 17

(1) Înființarea unităților și instituțiilor de învățământ de orice grad, de stat, cu predare în limba persoanelor aparținând minorităților naționale și stabilirea ofertei educaționale a acestora, se face în condițiile legii.

(2) Organizațiile reprezentative ale persoanelor aparținând minorităților naționale, pot să inițieze, după caz, înființarea de instituții, unități sau subunități ale instituțiilor de învățământ privat existente cu predare în limba maternă a minorității naționale, dacă solicitarea este fundamentată cu un număr suficient de solicitanți, conform legislației în vigoare.

(3) Ocuparea posturilor de conducere din unitățile și instituțiile de învățământ în care există grupe, clase sau secții cu predare în limbile minorităților naționale, se face prin concurs în condițiile legii, cu respectarea competenței profesionale, fără discriminări pe criterii etnice.

SECȚIUNEA 2

Cultura persoanelor aparținând minorităților naționale

Art. 18

(1) Statul asigură persoanelor aparținând minorităților naționale, atât protejarea și conservarea moștenirii lor culturale, cât și dezvoltarea creativității lor contemporane.

(2) Persoanele fizice sau juridice aparținând minorităților naționale, pot înființa, administra, susține și sprijini, instituții culturale proprii de drept privat, în condițiile legii.

(3) Autoritățile administrației publice centrale și locale, pot asigura sprijin financiar acestor instituții culturale, în condițiile legii.

Art. 19

(1) Înființarea, desființarea, organizarea și funcționarea instituțiilor de cultură de drept public sau a subunităților acestora, în limba persoanelor aparținând minorităților naționale, precum și a celor care au drept scop cercetarea, păstrarea și dezvoltarea culturii proprii, se fac în condițiile legii, cu consultarea reprezentanților legali ai minorităților naționale respective.

(2) Numirea sau schimbarea conducerii instituțiilor de cultură de drept public în limba unei minorități naționale sau a subunităților acestora, se face numai în condițiile legii și cu respectarea criteriilor de competență profesională și managerială.

(3) Funcțiile de conducere se ocupă prin concurs, candidații vor susține în mod obligatoriu, o probă eliminatorie de limba și literatura română, scris și oral și o probă de cunoaștere a limbii și culturii minorității naționale respective.

Art. 20

Autoritățile administrației publice centrale și locale, împreună cu reprezentanții cetățenilor aparținând minorităților naționale, sprijină, în condițiile legii, acțiunile de conservare și de punere în valoare a monumentelor istorice și patrimoniul cultural mobil aparținând acestora, care nu aduc atingere istoriei poporului român.

Art. 21

Instituțiile de drept public și privat, care promovează cultura persoanelor aparținând minorităților naționale, pot stabili și promova relații cu instituții și organizații cu obiective și activități similare din alte state, în vederea realizării scopurilor lor, cu respectarea legislației în vigoare.

SECȚIUNEA 3

Mijloace de informare în masă

Art. 22

Persoanele aparținând minorităților naționale, au dreptul să difuzeze și să schimbe informații în limba lor maternă și să aibă acces la aceste informații, în condițiile legii.

Art. 23

(1) Posturile publice de radiodifuziune și televiziune, asigură pe bază de reciprocitate cu statele vecine româniei spații pentru emisiunile în limba persoanelor aparținând minorităților naționale.

(2) Conducerea redacțiilor în limba minorităților naționale de la posturile publice de radiodifuziune și televiziune, este numită pe bază de concurs, conform prevederilor legale

(3) La cererea fundamentată a persoanelor aparținând minorităților naționale, se pot asigura emisiuni de radio sau televiziune regionale în limba acestora, la posturile publice. Aspecte legate de asigurarea acestor emisiuni, se reglementează prin norme speciale, respectând principiul reciprocității cu studiourile regionale din țările vecine.

SECȚIUNEA 4

Libertatea religioasă a persoanelor aparținând minorităților naționale

Art. 24

(1) Persoanelor aparținând minorităților naționale, au dreptul să-și practice propria lor religie, ca element al identității, să beneficieze de servicii religioase în limba maternă sau, după caz, în limba liber-aleasă de membrii comunității religioase respective, să-și procure, să dețină în proprietate și să utilizeze obiecte de cult, respectiv să înființeze și să practice un învățământ religios ori laic-confesional în limba maternă, în condițiile legii.

(2) Nimeni nu poate fi discriminat pentru convingerile sale religioase.

ART. 25

Culte religioase recunoscute oficial de stat, pot înființa asociații și fundații, respectiv unități cultural-educative și social-caritabile, cu respectarea legislației în vigoare.

SECȚIUNEA 5

Folosirea limbii materne

Art. 26

(1) În unitățile administrativ-teritoriale în care persoanele aparținând minorităților naționale au o pondere substanțială, conform legii, folosirea limbii materne se asigură în condițiile reglementate de prevederile legale, fără nici o discriminare față de români.

(2) Prin pondere substanțială se înțelege un procent de cel puțin 20% din populație.

Art. 27

Autoritățile publice competente vor folosi, cu ocazia întocmirii actelor de stare civilă, la cerere, numele și prenumele persoanei în limba minorității naționale de care aparține și vor respecta regulile de ortografiere a acestora și prevederile legale în domeniu.

Art. 28

(1) Persoanele aparținând minorităților naționale, au dreptul de a lua cunoștință de actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanțele de judecată și de a pune concluzii, prin interpret, în condițiile legii.

Art. 29

Deținuții din penitenciare, aparținând minorităților naționale, pot folosi limba maternă în comunicarea între ei, între ei și vizitatori, de asemenea, pot primi și expedia scrisori în limba lor maternă.

Art. 30

În conformitate cu prevederile legii învățământului, diplomele și alte documente oficiale, se întocmesc numai în limba română – limba oficială a statului. Atât în învățământul de stat cât și în cel privat și confesional,

documentele oficiale, nominalizate prin ordin al ministrului educației naționale, se întocmesc numai în limba română. Celelalte înscrisuri școlare și universitare, pot fi redactate și în limba lor maternă.

CAPITOLUL III

Organizațiile persoanelor aparținând minorităților naționale

Art. 31

(1) Organizația persoanelor aparținând unei minorități naționale, este constituită de către persoane cu deplină capacitate de exercițiu, care se declară a fi aparținătoare acelei minorități și care pe baza unei înțelegeri pun în comun și fără drept de restituire, contribuția materială, cunoștințele sau aportul lor în muncă pentru realizarea unei activități în interesul păstrării, exprimării și dezvoltării identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, prin care nu se aduce atingere caracterului național, suveran și independent, unitar și indivizibil al statului român.

(2) Numărul membrilor unei organizații aparținând unei minorități naționale nu poate fi mai mic de 20% din numărul total al persoanelor care, la ultimul recensământ al populației, și-au declarat apartenența la respectiva minoritate națională.

(3) O persoană nu poate să facă parte din două sau mai multe organizații ale aceleiași minorități naționale.

Art. 32

(1) Cererea de înregistrare a unei organizații a persoanelor aparținând minorităților naționale, se depune la Tribunalul București, însoțită de următoarele acte:

- a) statutul aprobat de adunarea membrilor fondatori;
- b) actul de constituire împreună cu lista de semnături a membrilor fondatori;
- c) acte doveditoare privind sediul și patrimoniul;
- d) acte doveditoare îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 38 al Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Cererea va fi semnată de conducătorul organizației și de cel puțin trei membrii fondatori.

(3) Pe lângă Tribunalul București, se înființează un registru special pentru înregistrarea organizațiilor persoanelor aparținând minorităților naționale, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(4) Organizația persoanelor aparținând unei minorități naționale, devine persoană juridică în momentul înscrierii ei în registrul special de pe lângă Tribunalul București.

(5) În termen de 5 zile de la depunerea cererii de înscriere și a documentelor prevăzute la alin. 1, judecătorul desemnat de președintele instanței, verifică legalitatea acestora și dispune, prin încheiere, înscrierea organizației în registrul special sau respingerea cererii de înregistrare.

(6) Încheierile de admitere sau de respingere a cererii de înscriere, sunt supuse numai recursului. Termenul de recurs este de 5 zile și curge de la data comunicării. Recursul se soluționează de către Curtea de Apel București, cu citarea părților.

(7) Participarea procurorului la soluționarea cererii, este obligatorie.

Art. 33

(1) Pe lista de semnături a membrilor fondatori trebuie să se menționeze, pe fiecare pagină, data, locul și scopul întocmirii, precum și numele, prenumele, data nașterii, adresa (domiciliul), felul actului de identitate, seria și numărul acestuia, codul numeric personal, cetățenia, naționalitatea și semnătura membrilor fondatori.

(2) Lista va fi însoțită de o declarație pe propria răspundere, a persoanei care a întocmit-o, care să ateste autenticitatea semnăturilor, sub sancțiunea prevăzută de Codul Penal.

(3) Fiecare listă va cuprinde persoane dintr-o singură localitate

(4) Listele vor fi grupate pe localități și județe, pentru a se putea verifica îndeplinirea condițiilor prevăzute de prezenta lege.

Art. 34

(1) Statutul se semnează de către conducerea organizației, sub sancțiunea nulității absolute.

(2) Statutul va cuprinde sub sancțiunea nulității absolute:

- a) denumirea organizației;
- b) sediul organizației;
- c) durata de funcționare – pe termen determinat sau nedeterminat;
- d) patrimoniul inițial al organizației, care este în valoare totală de cel puțin 50 de ori salariul minim brut pe economie, la data constituirii, în natură și/sau în bani;
- e) scopul și obiectul organizației;

- f) modul de dobândire și de pierdere a calității de membru;
- g) drepturile și obligațiile membrilor;
- h) categoriile de resurse patrimoniale ale organizației;
- i) atribuțiile adunării generale;
- j) organele de conducere, de administrare și control ale organizației și atribuțiile acestora;
- k) destinația bunurilor în cazul dizolvării.

Art. 35

(1) Actul constitutiv va cuprinde sub sancțiunea nulității absolute:

- a) exprimarea voinței de asociere și a scopului propus;
- b) denumirea organizației;
- c) sediul organizației;
- d) durata de funcționare – pe termen determinat sau nedeterminat;
- e) patrimoniul inițial al organizației, care este în valoare totală de cel puțin 50 de ori salariul minim brut pe economie, la data constituirii, în natură și/sau în bani;
- f) componenta nominală a organelor de conducere, administrare și control ale organizației;
- g) lista semnăturilor a membrilor fondatori, conform art. 34.

Art. 36

Adunarea generală este organul suprem de conducere și este alcătuită, în funcție de prevederile statutului propriu, din totalitatea membrilor sau din delegații acestora, desemnați în condițiile stabilite în statutul organizației.

Art. 37

Organizațiile persoanelor aparținând minorităților naționale, care doresc să beneficieze de prevederile prezentei legi, sunt obligate să se reînregistreze în termen de 3 luni de la intrarea ei în vigoare.

Art. 38

Organizațiile persoanelor aparținând minorităților naționale, constituite potrivit prezentei legi, au următoarele competențe:

- a) pot participa la alegerile locale, parlamentare și prezidențiale numai dacă îndeplinesc cumulativ condițiile prevăzute de art. 38 al Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare și ale prevederilor legale privind alegerile locale, parlamentare și prezidențiale;

b) pot reprezenta minoritatea respectivă în Consiliul Minorităților Naționale;

c) pot sesiza Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, în caz de discriminare comisă față de o persoană aparținând minorității naționale pe care o reprezintă.

CAPITOLUL IV

Consiliul Minorităților Naționale și Autoritatea pentru Relații Interetnice

Art. 39

Consiliul Minorităților Naționale este un organism compus din reprezentanții organizațiilor persoanelor aparținând tuturor minorităților naționale, fără personalitate juridică, prin care acestea colaborează în scopul garantării dreptului de a-și exprima, păstra și dezvolta identitatea etnică, culturală, lingvistică și religioasă.

Art. 40

(1) Consiliul Minorităților Naționale este organ consultativ al Guvernului României, având ca scop garantarea dreptului de exprimare, păstrare și dezvoltare a persoanelor aparținând minorităților naționale.

(2) Consiliul Minorităților Naționale își poate constitui comisii de specialitate și se organizează și funcționează pe baza unui regulament propriu.

(3) Consiliul Minorităților Naționale își poate desfășura activitatea în plen și pe comisii.

(4) Comisiile de specialitate sunt constituite din reprezentanții în Consiliul Minorităților Naționale, ai organizațiilor persoanelor aparținând minorităților naționale.

(5) Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului Minorităților Naționale, se aprobă prin Hotărâre de Guvern.

Art. 41

Consiliul Minorităților Naționale are următoarele atribuții:

a) sprijină activitatea organizațiilor persoanelor aparținând minorităților naționale;

b) propune Guvernului măsuri în domeniul cultural și al învățământului în limbile minorităților naționale;

c) poate face propuneri consiliilor de administrație ale societăților publice de televiziune și radiodifuziune, de măsuri de îmbunătățire a emisiunilor în limba persoanelor aparținând minorităților naționale;

d) formulează puncte de vedere legate de proiecte de acte normative care privesc păstrarea și dezvoltarea identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a persoanelor aparținând minorităților naționale;

e) propune modul de distribuire a fondurilor bugetare destinate finanțării activității organizațiilor persoanelor aparținând minorităților naționale, potrivit legii;

f) colaborează cu autoritățile publice în vederea identificării și rezolvării unor aspecte vizând persoanele aparținând minorităților naționale.

Art. 42

(1) Finanțarea activității organizațiilor persoanelor aparținând minorităților naționale, se face din surse proprii și de la bugetul de stat, în condițiile legii.

(2) Repartizarea fondurilor alocate, se face prin intermediul reprezentanților organizațiilor persoanelor aparținând tuturor minorităților naționale în Consiliul Minorităților Naționale, pentru fiecare organizație a persoanelor aparținând minorităților naționale.

Art. 43

(1) Cu dezvoltarea relațiilor interetnice pe teritoriul României, se ocupă Departamentul pentru Relații Interetnice, instituție publică cu personalitate juridică în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, înființat prin Hotărârea Guvernului nr. 111/2005.

(2) Regulile privind organizarea, funcționarea și atribuțiile departamentului pentru relații interetnice, sunt stabilite prin hotărâre de guvern.

CAPITOLUL V

Dispoziții finale

Art. 44

În exercitarea drepturilor și libertăților care decurg din prezenta lege, orice persoană aparținând unei minorități naționale, va respecta legislația în vigoare, limba română, ca limbă oficială, cultura, tradițiile, monumentele istorice și însemnele României, precum și drepturile tuturor cetățenilor României, indiferent de apartenența etnică.

Art. 45

Prezenta lege se completează cu legislația în vigoare.

Art. 46

Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României.